

Kvale og Co advokatfirma
Monica Helland
Postboks 1752 Vika
0122 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 2007/100 - 15
MAB GULI 414

Saksbeh.: Guri Lindblad

Dato: 02.07.2007

■ Avgjørelse A2007-28 - G. Lambach AS - konkurranseloven § 12 jf. §§ 10 og 11 - avslag på anmodning om å gripe inn mot Imperial Tobacco Group/Gunnar Stenberg AS

Konkurransetilsynet viser til brev av 23. januar 2007 hvor G. Lambach AS (Lambach) klager inn Imperial Tobacco Group plc/Gunnar Stenberg AS for brudd på konkurranselovens §§ 10 og 11, samt ytterligere korrespondanse i anledning saken.

Sakens bakgrunn

Lambach driver videresalg av tobakksvarer i Hordaland og Sogn og Fjordane. De største kundene er Reitan Handel AS og ICA Norge AS.

Bakgrunnen for klagen er at Lambach fra 8. desember 2006 ikke lenger får leveranser av Rizla sigarettpapir fra sin tidligere danske leverandør Wrist Europe AS (Wrist). Lambach anfører at dette er et brudd på konkurranseloven § 11 ved at Imperial utilbørlig utnytter sin dominerende stilling ved å nekte leveringer til Lambach. Lambach anfører også i klagen at Imperial bryter konkurranseloven § 10 ved å ha eksklusiv distribusjon av Rizla sigarettpapir.

Konkurransetilsynet har innhentet informasjon fra Imperial. Imperial anfører at årsaken til at Lambach ikke lenger får leveranser av Rizla sigarettpapir fra Wrist er at Wrist i dag kun videreselger tax-free varer til skipshandelen.

Lambach har, etter henvendelse til Imperial, blitt henvist til den danske distributøren Orlik Nobel AS (Orlik), eller Imperials norske datterselskap Gunnar Stenberg AS (Stenberg). Orlik tilbyr Lambach leveranser innenfor det eksisterende sortiment, som imidlertid ikke omfatter produktene i Lambachs bestilling. Fra Stenberg får Lambach bestille de ønskede varene. Lambach mener dette tilbudet ikke er reelt fordi prisen er høy. Av informasjonen Konkurransetilsynet har innhentet fra Imperial fremgår det at Lambach får kjøpe varer fra Stenberg til samme betingelser som andre videreførere.

Konkurransetilsynets vurdering

Konkurransetilsynet kan pålegge foretak eller sammenslutninger av foretak som overtrer forbudene i konkurranseloven § 10 og § 11 å bringe overtredelsen til opphør, jf. konkurranseloven § 12 første ledd.

Konkurransetilsynet mottar svært mange henvendelser om påståtte overtredelser av konkurranseloven § 10 og § 11. Konkurransetilsynet har ikke ressurser til å realitetsbehandle alle disse henvendelsene, og har adgang til å avslå en anmodning om påbud om opphør på bakgrunn av en prioritetsvurdering, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. Konkurransetilsynet har således en betydelig skjønnsmessig adgang til å prioritere sine ressurser og derved hvilke saker det finner hensiktsmessig å ta opp til behandling.

Konkurranseloven § 11 nedlegger forbud mot et dominerende foretaks utilbørlige utnyttelse av sin stilling. Bestemmelsen tilsvarer EØS-avtalen artikkel 54 og EF-traktaten artikkel 82. Praksis knyttet til tolkningen av disse bestemmelsene vil således være relevant ved anvendelsen av konkurranseloven § 11.

I utgangspunktet har en forretningsdrivende frihet med hensyn til hvem en ønsker å handle med. Konkurranseloven § 11 setter enkelte begrensninger i denne kontraheringsfriheten ved å forby et eller flere foretaks utilbørlige utnyttelse av sin dominerende stilling. Dette betyr at dominerende foretak har et særlig ansvar for sin atferd, i motsetning til aktører som ikke er dominerende. Av opplysningene som Konkurransetilsynet har hentet inn fremkommer det at Lambach får leveranser på samme vilkår som andre videreforhandlere.

Konkurranseloven § 10 forbyr uavhengige foretak å samarbeide på en måte som har til formål eller virkning å begrense konkurransen i et marked. Bestemmelsen tilsvarer EØS-avtalen artikkel 53 og EF-traktaten artikkel 81. Praksis knyttet til tolkningen av disse bestemmelsene vil således være relevant ved anvendelsen av konkurranseloven § 10. En forutsetning for at konkurranseloven § 10 skal kunne komme til anvendelse er at det foreligger et konkurransebegrensende samarbeid mellom to eller flere uavhengige foretak. Stenberg er Imperials datterselskap. Det er derfor lite sannsynlig at det foreligger brudd på konkurranseloven § 10.

Konkurransetilsynet har begrensede ressurser og må prioritere saker som har stor samfunnsøkonomisk betydning. På bakgrunn av klagen og de mottatte opplysninger finner Konkurransetilsynet derfor ikke grunn til å kunne prioritere ressurser til videre behandling av saken. Anmodningen om å pålegge opphør avslås derfor.

Avgjørelsen kan påklages innen tre uker, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. En eventuell klage stiles til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet.

Konkurransetilsynet gjør for øvrig oppmerksom på at personer som mener seg rammet av en overtredelse i strid med konkurranseloven §§ 10 og 11 selv kan forfølge saken ved å reise sak for domstolene. Man er således ikke avhengig av at Konkurransetilsynet involverer seg i saken og eventuelt griper inn for å beskytte seg mot en overtredelse.

Med hilsen

Mikal Sveinsvoll(e.f.)
fung. seksjonssjef

Guri Lindblad
førstekonsulent